

JESAM LI VAM UOPŠTE PRIČAO O TERENIMA KOJE SAM VOLEO?

Prvi su verovatno bili oni ispred zgrade u kojoj sam odrastao, gde još živo pamtim kako je moj otac zakucavao i pre nego što presvuče uniformu iz *Pica hata* – moj brat to potvrđuje – i gde sam obeležavao mesta (iks od flaster-trake) da bih vežbao za takmičenje u šutiranju, čisteći lopatom sneg s terena, na kojima je, svejedno, Krejg pobeđivao. Ponekad su na tom terenu bila dva obruča, ponekad jedan (krupan klinac može da polomi obruč, znate? Ja sam bio taj krupan klinac. Ko više uopšte zna šta je krupan klinac?), uvek iskrivljen, često je bilo bara, većito je bilo sitnih kratera u betonu čije bi deliće, ako se igralo ozbiljno, neko često poneo kući u dlanu ili kolenu.

A onda tereni – preterivanje, bio je to *koš* – u državnoj osnovnoj školi pored te zgrade (gde su teren i koševе potpuno rasturili krupni klinici), gde su jedne noći došla da igraju dva momka iz Bristolа, a ja sam odigrao verovatno najbolju šutersku partiju u životu. Igraјуći dva na dva, sa četrnaest godina, u mraku koliko se sećam, imao sam noć kakvu će Klej Tompson imati trideset godina kasnije, a jedini svedok tog podviga bio sam lično ja. (Ne šalim se, pre nekoliko nedelja sam sanjao jednog od te dvojice.) Na tom košu, takođe, moj drugar Kris i ja smo, preobrazivši se iz svojih lutaka u leptire pomoću dva LSD-a (svaki), skakali sve dok nam se, kunem se, prvo ručni zglobovi, potom podlaktice, a onda laktovi nisu našli iznad obruča. Ma ko ga jebe – *brade* su nam prešle zardale obručeve. Leptiri stopljeni s Mlečnim putem, to smo bili te noći. A i čiope.

I naravno, oni tereni kod Teološkog koledža Filadelfija gde smo se uvlačili kroz nikad zaključana stražnja vrata. Ko ne voli zabranjen teren s kojeg vas mogu isterati? A još ako ima parket i krov, i mekane obručeve, bogo moj – i bolje da me isteraju. A Delaver, zarobljen u poplavnoj ravnici između puta I-95 i Poslovne rute 1, iza Denija i auto-salona i bilijarnice i onog mesta sa sladoledom gde sam jednom možda i zaplakao kad im je nestalo čokolade s puterom od kikirikija (ili je to bila moja mama, mada bi za nju bila tragedija ako nema vanile s puterom od kikirikija), onaj teren s ogromnim metalnim tablama koje je matorac Džerald (mnogo pre nego što se koristila reč *matorac*, a Džerald je verovatno bio dvadeset godina mlađi nego što sam ja sad) mogao da pogodi od tablu sa svakog mesta na terenu. Uz zvuk smešten negde između timpana i zalupljenih vrata. Bio je to jedan od brojnih terena koje sam voleo gde sam bar nekoliko godina morao da preklinjem za kratku pauzu u igri (kao što znate, počast je ako se partija prekine zbog vas), jer sam povraćao jednom ili dva puta dnevno iz nerazjašnjivog razloga, bar mojima kojima terapija nije bila bliska niti su oni bili upućeni u teme mentalnog zdravlja. Hoću da kažem, to povraćanje je možda bio izraz onog što bismo danas možda nazvali anksioznost (ili „živci“ u stara vremena), a što će mi se u bliskoj budućnosti vratiti u malo manje komplikovanom obliku. Mislim na anksioznost, *itd.*

Elem, sećam se kako istrčavam s terena, s prstom podignutim uvis koji govori „odmah se vraćam!“, nalazim veliki platan da se naslonim, nagnjem se, spreman da izbacim sve iz sebe. I sećam se da je bar jednom na tom terenu Majk dotrčao za mnom i trljao me po leđima dok sam bljuvao – samo malo, mislim da se sećam kako mi je držao kovrdže da ne upadnu u mešavinu pilećih štapića i pomfrita i sendviča s govedinom i topljenim sirom i gumenih bombona i slanog čipsa s ukusom sirceta (moj ćale je bio klasa!), i kako mi trlja leđa – toga se *stvarno* sećam – dok su svi drugi na ivici da povrate ili gledaju u stranu ili šutiraju na koš i pitaju se *kako li će u budućnosti izgledati da pogledaš u telefon u ovakvom trenutku* ili govore *požuri čoveče* ili *je li dobro?* Majk mi je držao kosu i trljao leđa dok se ne isповraćam i dotrčim nazad na teren gde me je mali bek protivničke ekipe posmatrao kako stajem u odbranu pre nego što vikne *overena*. (Majk i ja smo plakali nad svojim burgerima u *Burger kingu* u Pendelu kad mi je rekao da se seli.)

I još dalje uz put Veteranski tereni, gde su imali reflektore, a kad je noć bila dobra, parking je bio toliko pun da se i susedna poljana pretvarala u parking. Gde se igralo toliko dobro da nisam, kad sam jednom slomio nos skačući za loptom – nečiji lakat mi je slučajno ostavio pozamašnu kvrgu s leve strane nekadašnjeg hrbata nosa; jeste li se svi pripremali za podbacivanje ukopavajući petu u tlo? Tako je izgledalo – mogao sam da odem, pa sam ostao još dva sata (i zahvaljujući tome prošao kroz manje prijatno nameštanje nosa, o čemu ću nekom drugom prilikom). Sećam se da je jedna od sestara Vilson, iz porodice Vilson (sve basketaiši, čak i keva i ćale), ne sećam se koja, obe su imale i šut i ulaz, kad je videla moj polomljeni nos, složila facu zbog koje sam pomislio o-o.

I prelepa stara sala gde sam studirao, umesto koje su izgradili ružnu novu. I prelepa stara sala gde sam išao na postdiplomske, umesto koje su izgradili ružnu novu (gde sam se srodio sa svojim bratom Patrikom, koji tvrdi da me je rasturio – opisuje to vrlo precizno, što svaki dobar lažov zna da se radi ako želiš da laž bude uverljiva – dok sam vukao kontru levom rukom, on je iščackao loptu desnom i zakucao uz okret od trista šezdeset stepeni, seća se).

Umesto *svih* prelepih starih terena izgradili su nova sranja. Sve dodatne sale, svi tereni pod nadvožnjacima, ona staza u Pitsburgu u onoj velikoj državnoj školi koju su premestili kad su renovirali podlogu u prelepoj sali na koledžu Karlou (bože, nadam se da nisu upropastili i tu salu renoviranjem). Koliko se sećam, ta sala je kao staklena bašta. Koliko se sećam, imala je prozore i niše s niskim policama za knjige i ležibegove i duge jastuke na kojima se moglo čitati ili dremati ili ležerno protezati dok čekaš da zaigraš. Vrlo blagi divni ustajali miris sale i tekstila. Rimska fontana s grgoljavom vodom. Ta sala je, u mom sećanju, u ranju građevina Kristofera Aleksandera, jedan kroz jedan.

Pokoji teren u Džerzi Sitiju. Vajt Igl, to je bio pravi dragulj. Tamo mi je Teri Deher ubacio jedanaest trojki u facu, sve dok mi ortak nije rekao: *Čoveče, ne daj mu da šutira! Pa to je Teri Deher!* I onaj na Devetoj s kojeg smo morali da šutiramo srću. I onaj u Hobokenu na uglu ulica Vašington i Park, rekao bih. U velikom parku, što je obično dobro. Tadašnji hvatač Džajentsa je često dolazio tamo. I onaj u Hartfordu, gde su tereni bili malo kitnjastiji za moj ukus, ali dobro se igralo, takođe u velikom parku. Jednom, tokom glasne rasprave oko nekog sranja tipa koraci ili faul, neko je rekao: „Psst, ovde ima belaca.“ Kao što Duboa manjeviše kaže, belci jedva čekaju da ti skinu obručeve.

I toliko mnogo terena u Filadelfiji. Palumbo, odmah iznad Sarkonea, nekoliko blokova od smokve (opet raste!), gde me je ona devojčica koju nisam poznao spazila s drugog kraja sale, zasela iza mene s nekako surovim češljem (istini za volju, ja sam dozvolio da se upetlja) i uvezala mi kosu u najlepše pletenice koje sam ikad imao dok sam gledao partiju pre naše. I teren Siger, voljeni Siger, gde mislim da sam prvi put shvatio da je teren mesto pažnje, da je košarka vežbanje pažnje, neka vrsta neprestanog vežbanja nalaženja rešenja – (što sudija *uvek* sjebe; kao i, toliko često, trener) – što je poenta igre, znate, da se nađe rešenje. Zajedno. To je podvig. To je lepota. Kratak međusobni pogled – neka vrsta dodira – između tebe i beka čije ime još ne znaš. Centar, čije ime još ne znaš, vidi vaš pogled, podiže se i pravi ti blok u leđa da se otvoriš za aliup. Detence koje je nabasalo na teren brzo sklanja klinac koji čeka red. Tipu je propalo koleno i trojica odmah polažu ruke na njega. Lupanje vratima i isterivanje klinaca iz kreveta na teren. Deljenje donesene vode. Matorac koji odvlači klinku u stranu, objašnjava joj kako da koristi ruke na postu. Dva kostolomca u reketu koja se dodiruju, naslanjaju jedan na drugog, drže se, dok se vodi duuuuuuga rasprava o spornom traženju nečega. *Ajde da te vidim kako plešeš kao Džamal Kroford, može? Neka ostane lopta kod tebe do sutra, moram na posao. Ma, uzmi je, čoveče. Sve okej? Jesi dobro, družo? Sve u redu? Volim te.* Prepun teren staje kad otac izvodi iz igre sina i još jednog dečaka, koji su imali kratku čarku – obojica su viša od oca – da reše stvar. Četrdeset dva puta je dotakao tu decu dok su razgovarali. Oni njega sedamnaest puta. Dobar teren – možda je to definicija dobrog terena – daje ti priliku da budeš svedok kataloga, ili enciklopedije, raznih nežnosti od kojih je sačinjen.

Što me dovodi do terena na kojem sad igram, malo samotnijeg tipa, ali opet prelepog, ušuškano u jednom kraju nedaleko od male kafeterije; u blizini je igralište, nekoliko izletničkih stolova, čini mi se, kao i biciklistička staza što prolazi pored. Slomljeno srce mi se oporavilo kad su skinuli kovid poluge s obručeva pre nekoliko nedelja. Kao i brojni savršeni tereni, i ovaj je premali – ako se zatrčiš, možeš da preskočiš od jedne linije za tri poena do druge – ali činjenica da je premali čini ga simpatičnim, pomalo nezahtevnim, pogodnim za jedan na jedan po celom terenu, dva driblinga i već si u zoni šuta. Na jednom kraju je mekan obruč, a na drugom nepopustljivi dvostruki obruč. Jedna strana je na suncu, a druga u hladu. Što ponekad znači jedna strana ima bare, a druga nema. Na jednoj strani je ivica terena odsečena tako da možeš izvrnuti zglob, na drugoj glatka kao puding. (Ništa u vezi s tim terenom, srećan sam što mogu da kažem, nije „glatko kao puding“.)

Na istoj strani se nalazi veliko prelepo drvo koje je dovoljno nisko da te odvrati od trojki iz ugla (nije da bih ikad šutnuo ijednu) osim ako ne šutiraš bez imalo luka (što se ne preporučuje). Nekoliko velikih tih borova u blizini šapuće kad napraviš dobar potez. Ili kad ti se lopta odbije od nogu u driblingu. Pod jednim je jednostavna klupa. Na jednom kraju terena lopta odlazi na igralište, a odatle na ulicu (što je zgodno za brze sprintove dok je juriš), a s druge na pokošeno poljanče. S jedne strane se otkotrlja ispod tarabe u nečije dvorište, s druge završi u šumarku od orlovih kandži, mladica judinog drveta, one mirisno kremaste puzavice koja se, kako sam upravo naučio, zove klematis, bršljan i štitaste dafine, jedne od mojih omiljenih bobičastih vrsta. Štitaste dafine su slatke, naročito ako ostanu dugo na grmu, i imaju jedan od najlepših cvetova u carstvu. Nisam hteo da kažem carstvu.

Jebeš carstvo. Mislio sam na svetu. Srebrne tačkice na svetlocrvenom plodu od kojih su skrivene u drhtavom lišću.

Kad sam poslednji put tamo igrao, nisam želeo da odem. Nekako nisam mogao da se nateram. U glavi sam u izvesnom smislu preklinjao prijatelja, svog saigrača, koji više nije tu (bez brige, živ je), da ostanemo, da razvučemo partiju. Ajde, čoveče. Još pet poena ukupno i gotovo. Sad još pet. Dobro, dva poseda po ekipi. Još dva. Ajde. Da ostanemo malo duže, šta misliš? Samo da trčimo. Napred-nazad. Jesu ti kolena u redu? Loža dobro? Zglob? Ajde, neka nas. Da šutnemo još koju. Tvoja lopta. Nekoliko bobica. Klematis na povetarcu. Uzmi malo vode od mene. Ajde, moja lopta. Ne žurimo nigde, je l' tako? Ne moramo da krenemo uskoro? Da se spakujemo i odemo, je li? Ovo je garant najlepší teren u celoj Indijani. U celoj južnoj Indijani. U južnoj Indijani. Štitasta dafina i klematis i obruč mekan kao kupka. Da ostanemo još malo? Ovde? Ne moramo da krenemo, je li? Ubrzo? Da li moramo, sad, da krenemo? Je li nam vreme da krenemo?

Ne da nam je vreme da krenemo.

(S engleskog preveo Igor Cvijanović)